

by de *Classis* van Franeker Proponent gemaakt, den 15 Nov. 1699; ook den 11 Mai 1700 beroepen, en vervolgens bevestigd tot Predikant op het Dorp Midlum in Vriesland. Niet lang bleef hy hier, maar wierd, den 24 Septemb. 1701, buitengewoon Professor der H. Theologie, en, den 3 Maart des volgenden jaars 1702, Akademieprediker te Franeker gemaakt. Eindelyk wierd hem het gewoonlyk Hoogleeraarsampt in die Faculteit opgedragen, den 19 Aug. des jaars 1704, 't welk hy ook tot zyn' dood toe bekleed heeft. Thans wierd hy, met eenpaarigheid van stemmen der tegenwoordig zynde leden des Kerkenraads, beroepen tot Predikant in zyne Geboortestad Middelburg, en daartoe, door afgezondenen, met aandrang uitgenoodigd: dog hy bedankte. Den 21 Mai 1706 wierd hy vereerd met het Doktoraat der H. Theologie; en trouwde, den 24 Maart 1709, met *Anna Lucia Meyers*, uit welk huwelyk hy geene kinders heeft nagelaaten. Hy overleed, na reeds enige jaaren aan zwaare zinkingen onderhevig geweest te zyn, ook aan zoodaanig eene ziekte, den 8 Decemb. 1719.

Niets is van hem in druk, dat ik weete, dan drie Akademische Redenvoeringen of *Orationes*; I. toen hy Hoogleeraar wierd, *de Impotentia hominis animalis ad capienda ea, quæ sunt Spiritus Dei* 1707. II. Op het Afserven van Prof. *Nicolaus Gurtler*. 1711. en III. ter nederlegginge van zynen Ampt, als *Rector Magnificus*, over *Handel*. 2: 11. 1715. Ook heeft hy, met eene Voorreden, uitgegeeven zynes Vaders *Methodus Concionandi* of Predikorde, 1704.

Republ. der
Geleerd. v. n.
July en Aug.
1714. 182.
183. bladz.
-- van Maart
en April.
1718. 174
bladz.

WAEYWEL * (DANIEL) Zoon van *Adrianus Waeywel*, Onderschoot te Middelburg en *Rachel Quatros*, wierd gebooren den 2 February 1654. Vermids het onty-

* De inhoud van dit Arttykel is meestendeels getrokken, uit een schriftelyk Bericht, door zyne dogter, juffer *Agnes Waeywel*, aan my verstrekt.

tydig overlyden zyns Vaders, wierd hy door zynen Oom, *Daniel Waeywel*, Commissaris der Wisselbank en voornaam Koopman, verder opgevoed. Ter Latynsche school wierd hy besteld, met voornemen om hem tot Dokter in de Medicynen te laten studeeren: dog door tusschenvallende verhinderinge wierd dat gesteuit; dies hy na de dood zyns Ooms, nu omtrent 16 jaaren oud zynde, met toestemminge zyner Voogden, zig naar Amsteldam begaf, om den koophandel te leeren; alwaar hy ook eerst in Engelsche manufacturen, naderhand in commissien gedaan heeft. Omtrent dien tyd trouwde hy met *Maria Magdalena Gravius*, oudste dogter van *Daniel Gravius*, (in zyn leven geagt Predikant te Middelburg) en van *Maria Hubregtsz*, wier Vader was *Cornelis Hubregtsz*, Burgermeester van Veere en Bewindhebber der O. Maatschappye, door welk huwlyk hy aan aanzienlyke Familiën vermaagschapt wierd. Eenigen tyd vervolgens den koophandel gedreeven hebbende, raakte hy door veelerhande schaden in ongelukkige omstandigheden, en heeft sedert tot zyne dood toe met veele tegenspoeden moeten worstelen. Thans zig met 'er woon niet verre buiten Amsteldam begeeven hebbende, queekte hy zynen lust aan tot dat deel der Wiskunde, 't geen men de Landmeerkunde noemt, welke neiging eerst in hem ontsproot, ter gelegenheid dat hy nu en dan bywoonde de lessen van zynen zoon *Adrianus Waeywel* (naderhand voor Onderkoopman naar Oostindië vertrokken) dien hy door een bequaam meester inde gronden der Wiskunde liet onderwyzen.

Hoe *Waeywel* nu gekoomen zy tot het naspeuren van het Vierkant des Cirkels, daaromtrent staat ons, volgens opgegeeven berigt, dit te melden. Den 4 November des jaars 1711 in de Amsteldamsche Courant geleezen hebbende, dat twee Geestelyke personen in byzondere steden woonachtig, zouden gevonden hebben de langgezog-

300

Z 2

te

te en verborgene *Quadratura Circuli*, raakte hy by zigelven hier over mede werkzaam, totdat hy, na veel overpeinzens, eindelyk, den 15 Juny 1712, zyns oordeels, dat geheim ontdekt had. Kort daaraan gaf hy, op raad van een' vertrouwd' vriend, daar kennis van aan den President Burgermeester van Amsterdam, toen den heere *Jan Trip*. Deeze zeide hem, dat de Staaten van Holland daar eene premie opgesteld hadden, en beleidde het zoo verre, dat het voortgebragt wierd in de Vergadering van hooggemelde Staaten, die Commissarissen aanstelde tot nader onderzoek, op welker last de uitvinder geweest wierd naar de Professoren te Leiden. Nadat deeze met hem daarover geredenwisseld hadden, gavenze hun verzegeld advys aan hem, om aan de heeren Commissarissen over te leveren, maar welks inhoud hem egter nooit bekend geworden is. Sedert wierden hem andermaal heeren Commissarissen toegevoegd, die het zooverre bragten, dat zyn ontwerp door Leidse Professoren nader onderzocht wierd: dog hy kon van hen geen beslissend antwoord, ter goed- of afkeuring, bekoomen. Hier bleef het by; tot dat, in July des jaars 1715 de heeren *Henrik Coets*, Voorleezer der Wiskunde te Leiden, en *Nicolaas Stampioen* twee schriftelyke Verklaringen gaven, wier bewoordingen vry gunstig waren tot bekrachtiging van het Ontwerp, ter naspeuring van de *Quadratura Circuli*, door *D. Waeywel* opgesteld, en, by redenwisseling, tegen hunne voorgeworpene zwaarigheden verdedigd.

De Verklaring van *H. Coets* luidde dus:

Ik Ondergeschreve verklare mits desen, dat ik de Demonstratie wegens de *Quadratura Circuli*, door Monsieur *Daniel Waeywel* uitgevonden, en Publicq in 't ligt geven, meer als eenmael doorlesen, en geëxamineert hebbende, en verscheyde Swarigheden, en Objectien daarentegen hebbende opgesteld, die ik my verbeelde sodanig gefondeert

deert te zyn, dat sy bequaam waren om syn E: Demonstrationen van gemelte *Quadrature* hare kragt te benemen, en van syne Proeve te ontsetten; daar over met de genoemde Mr. *Waeywel* mondelinge gesproken, en syn E: die Swarigheden, en Objectien met alle nadruk voorgesteld hebbe; welke ik bekenne, dat syn E: so klaer, en kragtig heeft opgelost, dat ik, my aangaende, bekenne volkomentlyk overtuygt te zyn, om te verklaren, dat syn E: uytgevondene getallen 1683, en 5288, de eenige, en ware getallen zyn, die tot malkanderen geproportioneert zyn, als den Diameter van den Cirkel tot syne Circumferentie; en dat syn E: daarop gegevene Demonstratie t'eenemaal perfect, en voldoende is, en overfulcx de *Quadratura Circuli* door syn E: volmaaktelyk bewesen. Actum Leyden den 5 July des Jaers 1715.

HENR. COETS, *Lector Mathes:*
van de Universteit tot Leyden.

Het oordeel van *N. Stampioen*, was bevat in den brief, geschreeven aan den heere van den Honert, Gecommitteerden Raad van Holland, en Commissaris in die zaa-ke, zynde van deezen inhoud:

WEL EDLE GESTRENGE HEER,

UW Edelens missive van den 20 defer is my door *Daniel Waeywel* wel overhandigt, en om het versoek daar inne gedaen te voldoen, hebbe met naerstigheyt en serieuze attentie gelesen en geëxamineert syne getallen 1683 en 5288, bevinde deselve te syn de waere proportie die den Diameter tot syne Circumferentie heeft; sulcks dat door dese getallen de *Quadratura Circuli* volcomen gevonden is; en wat belangt de Demonstratie hier over gedaen en in syn boek uytgegeven, bevinde deselve in alle syn deelen volcomen en wel te syn: waer mede blyve,

WEL EDLE GESTRENGEN HEER,

Geschreven in Rotterdam
den 23 July 1715.

UED: Dienaer,

N. STAMPIOEN:

Waarop

Z 3

Waarop eindelijk, door de Staaten van Holland en Westvriesland, ter belooning zyner aangewende vlyt, aan hem toegelegd is de somme van gl. 500, by deeze hunner Ed. Gr. Moog. resolutie.

De Staten van Holland ende Westvriesland de geannexeerde Requête van *Daniel Waeywel*, Borger en Inwoonder tot Amsterdam, daar by hy verfoeckt, dat het ons gelieven mogte Heeren Commissarissen, en luyden hen des verstaende te committeren, voor welcke hy Suppliant de Demonstratie soude kunnen doen van syn uytgevonde, ende ontdeckte *Quadratura Circuli*, zynde de eenigste grondslag, en wegwysen tot de ware vinding van het Oost en West, by ons geexamineert, ende gelet zynde op het voorz. verfoeck; hebben wy, naar ingenomene consideratien, en advis van onse Gecommitt: Raden, ende in agtinge genomen zynde, dat den voorn: Suppt: de voorz: sake verde gebragt heeft, ende dat daar uyt in tyden en wylen nog wel goede saken souden kunnen voortkomen, aan den voorn: Suppt: eens voor al toegelegt, ende leggen aen hem toe by desen eene somme van vyfhondert Guldens, lastende een yder die het aengaen mag, haer daerna te reguleeren; Gedaen in den Hage onder het kleyne Zegel van den Lande, den dertigsten Mey 1716.

Ter Ordonnantie van de Staaten.

SYMON VAN BEAUMONT.

De gedagten, die *D. Waeywel*, over dit gemeld Onderwerp gemaakt had, gaf hy in druk uit, onder deezen tytel:

Demonstratie wegens de *Quadratura Circuli*, ontdeckt en uytgevonden door *Daniel Waeywel*, tot Amsterdam, op den 15 Juny 1712. Amst. by C. van Hoogenhuyzen.
4to.

Tegen deeze Demonstratie, (als, huns oordeels, geenszins

zins voldoende aan het onderwerp, dat te betoogen stond) hebben geschreeven *Mattheus Soeten*, *Dirk Kruijck*, *Isaak de Graaf* en *P. Hellinwerf*, in vier byzondere Tractaatjes, ook in 4to. gedrukt te Amsteldam by J. Loots. 1714. Dit gaf aanleiding tot het opstellen van

Daniel Waeywels tweede Demonstratie, wegens de *Quadratura Circuli*, dienende tot wederlegginge, en volllage overtuiging van die tegens syn eerste Demonstratie geschreven hebben niet alleen; maar ook van alle die nog voornemens mogten zyn tegens het zelve te schryven. En wel ten principale, om alle Liefhebbers aan te toonen, dat de Aanmerkinge van *Mattheus Soeten* niet alleen ongefondeert, en spottenswaardig is; maar ook dat hy syn belofte, in de Courant algemeen gemaakt, niet is nagekomen, nog ooyt volbrengen kan. Hier agter nog een korte antwoord op de wederlegginge van eenen *Dirk Kruijck*. Amst. by C. van Hoogenhuysen. 1714. 4to.

Deeze *Daniel Waeywel* overleed t^r Amsteldam, den 14 February 1736, oud zynde tweeëntagtig jaaren, en nalaatende vyf dogters, welker eene, *Agnes* genaamd, een Tractaatje, ter verdediging van haars Vaders Uitvindinge, in 't Fransch geschreeven en aan den toen regeerende Koning van Groot Brittanje opgedraagen heeft, zynde het zelve dus getyteld:

Traité ou Considerations Mathematiques & impartiales sur la Demonstration de la Quadrature du Cercle de Daniel Waeywel, & sur les consiaerations des mauvaises Critiques de ses Antagonistes, par Agnes Waeywel. Haye 1717. 4to.

WAUCQUIER (MATTHIAS MARTINUS DE) Pal. Andr. Biblioth. Belg. pag. 661. M. Z. v. Roz. horns Chron. v. Zeel. 1 D. 464 bladz.
vry wel bedreeven in 't Latyn en Grieksch, Fransch, Italiaansch en Spaansch, heett uit het Fransch in 't Latyn vertaald

Petri Bessai D. Theol. Conciones, sive conceptus Theologici
in